

Rinze Ijbema - Lucas 19, 41-44.

[1] Ben jij klaar voor de komst van de Heer?

Dat is de vraag waarmee ik je vanmorgen wil confronteren. Ben jij klaar voor de komst van de Heer? We weten allemaal dat Hij een keer terugkomt om alles recht te zetten. In de Apostolische Geloofsbelijdenis zegt de kerk het zo: 'Hij zal komen om te oordelen de levenden en de doden.' Dat is een belijdenis, die je even uittilt boven het leven van alledag. In het leven van alledag gaat het erom dat je de kinderen op tijd naar school krijgt, dat je die domme deadlines van je baas een beetje haalt, dat je een beetje geniet van het mooie weer en dat je hart ineem krimpt als je hoort van een ziekte of van problemen vlakbij... En nu vraag ik je wat het je doet dat de Heer morgen terugkomt. Hoezo morgen? Wel, dat is het punt: Hij heeft niet verteld wanneer het zijn zal, dus kan het altijd morgen zover zijn. Ben jij klaar?

Weet je, ik denk dat hier broers en zussen zijn, voor wie het een opluchting is als de Heer morgen terugkomt... Eigenlijk denk ik dat je het allemaal wel hebt: heimwee naar een wereld die klopt. Een wereld waarin je niet voortdurend hoeft vechten. Een wereld waarin aan het licht komt welk onrecht jou is aangedaan. Maar dan ook: een wereld waarin aan het licht komt welke streken jij hebt uitgehaald... Of in elk geval: dat is waar je doorheen moet, dat oordeel van de Heer. En het oordeel van de Heer gaat eerlijk zijn, daar kun je op rekenen. Maar als wij dan eerlijk zijn, dan is het wel handig om het nog even uit te stellen. Sowieso, in het dagelijks leven zoals je het gewend bent, heb je je redelijk aangepast, genoeg om te overleven en af en toe nog wel een beetje meer. Toch?

Ik wil je vanmorgen uitnodigen om goed voorbereid te zijn op de komst van de Heer. Ik doe dat vandaag, omdat het vandaag Palmzondag is: de zondag van een week voor Pasen, de dag waarop de Heer zijn intocht deed in Jeruzalem. Zijn leerlingen stonden met vlaggen te zwaaien en zongen het Wilhelmus – o nee, natuurlijk niet, ze zwaaiden met palmtakken en zongen hun psalmen. Ik wil eerst je aandacht vragen voor wat daar nou eigenlijk gebeurde. Daarmee hoop ik dat je zelf wat beter bent voorbereid voor de intocht van de Heer die nog komt, de intocht in Groningen (oké: onder andere).

[2] Staatsbezoek in Jeruzalem.

[3] Wist je dat het Gods bedoeling was, dat Jezus' intocht in Jeruzalem het hoogtepunt zou zijn, het slotakkoord van zijn leven en werk? Waarschijnlijk wist je dat niet, want het is ook niet zo. De Heer zegt zelf dat Hij kwam om zich over te geven en vernederd te worden en te sterven. Toch wil ik graag dat je weet dat dit plan afwijkt van Gods eerdere plan. Gods eerdere plan was dat Israël zijn koninkrijk zou zijn. En ik denk dat je dat wel weet en tegelijk denk ik dat je zo maar niet meer doorhebt hoe belangrijk dat voor je is. Jouw God vond het een goed idee om een club mensen hier op aarde, de kinderen van Abraham, om die bij elkaar te zetten in een mooi land, goeie koning erbij, een tempel als symbool van zijn betrokkenheid: alsjeblijft, een stukje hemel op aarde, het paradijs hersteld.

[4] Waarom is dat belangrijk voor jou? Omdat het je vertelt dat dit Gods droom is. Gods ideaal is niet een hemel vol zingende zielen (ik kan me ook geen zingende ziel voorstellen); Gods ideaal is een samenleving van mensen die bij Hem horen, van echte mensen met handen en voeten, met een hart en een hoofd. Dat is erg vervelend voor je, als je denkt dat geloven iets is voor op zondag, iets is waarmee je klaar bent als je zo eens bidt en wat geld aan de kerk geeft, als je denkt dat het iets van de toekomst is, voor het geval je gaat sterven. Dat is allemaal lucht, buitenkant, niet echt interessant. Het gaat om wat je morgen gaat doen, het gaat er om dat je bij elke wissel, bij elke keus de Heer betreft, het gaat om vandaag, om deze dag. Gods ideaal is dat jij het goed hebt met de mensen om je heen en geniet van het eten en drinken dat Hij je geeft.

[5] Nu weet iedereen dat deze droom van vrede rijk Israël in duigen viel. De kinderen van Abraham keerden de God van Abraham de rug toe – en Hij joeg ze het land uit. Maar Hij had ze ook weer teruggehaald in de schaduw van zijn vleugels. En daarmee waren twee dingen duidelijk. 1. De Heer blijft trouw aan zijn beloften. 2. Er moet nog meer gebeuren voordat dit land het gedroomde vrede rijk is. En in de loop van de tijd nam deze verwachting de vorm aan, dat ze een staatsbezoek van de Heer zelf verwachtten. Een koninklijk bezoek van God, een dag waarop Hij zou oordelen, een dag waarop Hij alles recht zou zetten. Dat is de Bijbelse verachting van Psalm 24: 'Hef, o poorten, uw hoofden omhoog, verhef u, aloude ingangen: de koning vol majesteit wil binnengaan. Wie is die koning vol majesteit? De Heer, machtig en heldhaftig, de Heer, heldhaftig in de strijd.'

De profeten hadden door dat veel mensen het maar lang vonden duren. Eén van hen, Maleachi, pakt die gevoelens stevig aan. Ben je klaar voor de komst van de Heer? 'Let op, ik zal mijn

bode zenden; hij zal de weg voor mij effenen. Opeens zal hij naar zijn tempel komen, de Heer naar wie jullie uitzien, de engel van het verbond naar wie jullie verlangen. Komen zal hij – zegt de Heer van de hemelse machten.’ En dit is het verwachtingspatroon, waar de Israëlieten in de dagen van Jezus mee rondlopen. En dit is het kader, waarin de leerlingen Psalm 118 in herinnering roepen: ‘Dit is de dag die de Heer heeft gemaakt, laten wij juichen en ons verheugen... Gezegend wie komt met de naam van de Heer. Wij zegenen u vanuit het huis van de Heer... U bent mijn God, u zal ik loven, hoog zal ik u prijzen, mijn God.’

[6] En heel concreet verwachtte Israël van God, en nog concreter verwachtten de leerlingen van Jezus, dat met dit staatsbezoek de Heer de dingen recht ging zetten. Nu zou het gaan gebeuren: vanaf nu zullen de mensen die uit waren op het goede niet langer onderuitgehaald worden door machtige en cynische tegenstanders. Vanaf nu zullen misdadigers niet meer met hun gerotzooi weggomen. De Heer zal jullie wat laten zien! De Heer zal ons wat laten zien! Voor de schuld van mensen zal Hij ze laten boeten, maar wie Hem liefhebben en doen wat Hij gebiedt, bewijst Hij zijn liefde tot in het duizendste geslacht. God komt op staatsbezoek. Wie goed doet, goed ontmoet. Wie kwaad doet, zal vergaan.

Echt waar? Ja, echt waar. Dit was het eerdere plan van God, dat op zijn minst in Israël de mensen, zijn mensen, Hem zouden erkennen: U bent God, U hebt ons lief, wij houden van U. Meer niet. Het gaat niet om tienduizend offers, het gaat niet om dat je zelf bent opgeklimmen tot Gods niveau. Het gaat er alleen maar om, dat je God, wanneer Hij verschijnt, bejubelt als Heer en zijn liefde bezingt. Da's alles. Dan is geen Golgotha meer nodig. Hypothetisch, tenminste.

[7] Wie kwaad doet, zal vergaan.

[8] Hypothetisch, inderdaad. Want Gods eigen volk ziet niet dat Hij het is die nu gekomen is. De leerlingen staan te juichen, en dat is goed, halleluja en hosanna. Maar een aantal opinieleiders vindt het niks. ‘Leg ze het zwijgen op,’ zeggen ze tegen Jezus, want ze willen niet horen wat de leerlingen te zeggen hebben. En een groot deel van de inwoners van Jeruzalem kijkt zelf verwonderd zwijgend toe. 't Gebeurde misschien wel vaker, dat er een groep provincialen wat opgewonden raakte in de buurt van de stad van God. Niet iets om je druk over te maken. Bij deze reacties moet je je twee dingen realiseren. In de eerste plaats: het is niet onbegrijpelijk. Op het eerste gezicht had Jezus-als-

koning nauwelijks politieke doelen, laat staan politieke macht. Het lag voor de hand dat je als Israëliet verwachtte dat als de Heer op staatsbezoek zou komen, dat Hij dan ook de wereldorde zou herstellen. Dus iets met Herodes, iets met Rome, noem maar op. En op het eerste gezicht had Jezus geen politieke boodschap. (Op het eerste gezicht, want als je dieper kijkt, is dat precies zijn politieke boodschap: dat alle politiek simpel en feitelijk aan Hem is onderworpen. Maar dat terzijde.) Dat Israël z'n eigen God niet herkent: heel verklaarbaar. Maar dan in de tweede plaats: erg pijnlijk! En in alle scherpte: tekenend voor hoe ver wij heen zijn. Als zelfs het volk van God, dat de boeken van God heeft en de beloften van God en de geschiedenis met God, als zelfs zij blind zijn wanneer God eindelijk komt... Gods plan gaat niet werken, echt niet.

[9] Aan de reactie van Jezus merk je, dat Hij dan ook publiek verklaart dat God zijn eerdere plan aan de kant zet, het plan om in Israël zijn rijk van recht en vrede op te zetten. Nu Jeruzalem op deze dag niet weet wat vrede brengt, begint de Heer te huilen over het lot van de stad. Een rouwklacht bij voorbaat. Als Jeruzalem de Heer had verwelkomd, dan hadden de mensen uit Psalm 118 mogen zingen: 'Alle volken hadden mij ingesloten – ik weerstond ze met de naam van de Heer – ze sloten mij van alle kanten in – ik weerstond ze met de naam van de Heer – ze sloten mij in als een zwerm bijen maar doofden snel als een vuur van dorens – ik weerstond ze met de naam van de Heer.' Nu ze hun koning niet erkennen, spreekt Hij over hen het omgekeerde uit: 'Want er zal een tijd komen dat je vijanden belegeringswerken tegen je oprichten, je omsingelen en je van alle kanten insluiten. Ze zullen je met de grond gelijkmaken en je kinderen verdelgen, en ze zullen geen steen op de andere laten, omdat je de tijd van Gods ontferming niet hebt gekend.'

[10] In het eerdere plan van God was Israël het centrum van de wereld. Ik snap dat dat ver van je beleving afstaat, maar ik moet je vertellen dat je dan een probleem hebt. Jouw God koos dit land Israël uit als plaats van zijn vrederijk. Voor jou gaat er niets boven Groningen, voor God ging er niets boven Jeruzalem, de stad van vrede en heil. Voor God was het beloofde land het hart van de wereld, en het hart van het beloofde land was Jeruzalem en het hart van Jeruzalem was de tempel. En wanneer de Heer door deze tempel, door deze stad, in dit land niet welkom geheten wordt – dan is dat kwaad in zijn ogen. En: wie kwaad doet zal vergaan. Zelfs met die tempeldienst in het hart van Jeruzalem kunnen ze nu net zo goed ophouden. Was het een huis van gebed geweest, dan hadden ze in hun hart gevoeld dat de Heer naderde. Maar hun hart zat dicht, omdat de kassa's rinkelden. Ben je klaar voor de komst van de Heer? Als je hart niet voor Hem klopt, ben je verkeerd bezig. God zal eerlijk oordelen. Wie kwaad doet zal vergaan.

[11] Wie goed doet, goed ontmoet.

[12] Maar als het alleen maar de bedoeling was, dat wij Hem zouden toejuichen, de Heer, wanneer hij komt op staatsbezoek in Jeruzalem... dat is toch precies wat de leerlingen doen? 'Gezegend hij die komt, in de naam van de Heer! Vrede in de hemel en eer aan de allerhoogste!' Kan God niet op grond van het geloof van deze kleine rest van zijn volk toch genadig zijn? Dat zou toch helemaal passen bij de God van Abraham? Abraham zelf had een keer voor Sodom, die rotstad, gepleit: 'Heer, straks wonen er nog 10 die wel goed zijn – wilt U dan de stad niet sparen.' 'Dat zou Ik doen,' zei God, 'als het er 10 waren geweest.' Nu dan, hier voor de poorten van Jeruzalem, hier staan er meer dan 10, die wél de goede keus maken. De goede keus. En wie goed doet, goed ontmoet. Toch?

[13] Maar zelfs zij gaan dit niet volhouden. Alweer: volstrekt begrijpelijk, want de sfeer wordt hoe langer hoe grimmiger en straks wordt hun Heer voor hun ogen gevangen genomen en gezeseld en gekruisigd. Wij allemaal hebben Hem in de steek gelaten. Niemand van ons blijkt in staat te doen wat de Heer in zijn eerdere plan van ons vroeg: Hem te erkennen, wanneer Hij kwam. God zij dank heeft Hij een dieper plan. Met de hele mensheid ging het niet, zie Adam en zijn kinderen. Met zijn ene volk ging het ook niet, zie Israël. Dan zal het lukken met de ene, Jezus de Messias. Dan maar alleen. Hij die namens God naar ons toekwam, Hem keerden wij de rug toe. Toen draaide Hij zich om naar God en bleef als enige trouw. En deed dat namens ons. Alleen.

[14] Staatsbezoek in Groningen.

[15] Ben je klaar voor de komst van de Heer? Je hoeft niet bang te zijn dat je Hem niet zult herkennen, zoals toen in Jeruzalem. Sowieso, als ook jij met regelmaat in je gebed Hem vertelt dat je uitziet naar die dag, dat Hij alles recht zal zetten: geloof maar dat je hart gaat kloppen op het moment dat Hij nadert, dan zul je het weten, dan zul je Hem zien. Bovendien, als Hij nog één keer komt zal dat Hij in vol ornaat komen, niks ezeltje, duizenden engelen. En als je ze hoort en het signaal van zijn komst, dan zul jij opstaan en Hem toejuichen: 'Gezegend hij die komt als koning, in de naam van de Heer!' **[16]** En wees niet bang, want Hij die dan komt 'op de wolken,' is dezelfde die toen

kwam op een ezeltje. Dat was tekenend: geen veiligheidsmensen om Hem heen, geen dranghekken: deze koning komt als mens onder de mensen. En al die zonden van je dan en die zwakheden en verslavingen? Nee, dat is het Hem juist. Jij gaat deze koning niet tegemoet met in je rugzak de cadeaus die jij voor Hem hebt. Hij komt naar jou toe en jij steekt je lege handen naar Hem uit: zonder U ben ik niets, kan ik niets. En daar gaat het net om: dat je dat belijdt. Nee, bang hoeft je niet te zijn.

[17] Maar wat dan nu en wat dan elke dag opnieuw dat Hij toch morgen pas komt? Ik wil je er graag aan herinneren, dat Gods laatste reddingsplan, de dood van zijn Zoon, wel dieper gaat dan zijn eerdere plan, maar dat het doel nog steeds is deze wereld te herstellen. Hij wil deze wereld terug brengen naar zijn eerste plan. Herinner je je Adam nog, en hoe hij gewoonlijk in de in de koelte van de avondwind met God wandelde in de tuin? Dat is wat God betreft de sfeer van zijn bezoek aan ons: dat Hij komt kijken hoe wij omgaan met wat Hij ons heeft toevertrouwd. Natuurlijk, als jij doet alsof jij koning bent, dan wordt het oorlog. Maar dat hoeft niet. Natuurlijk, als jij eerlijk bent dan gaat er van alles mis, en diep ook. Maar de zonde hoeft niet het laatste woord te hebben. Je moet het niet wegstoppen, dat niet. Maar Hij wil het wegdoen. Want Hij wil vrede. Stel je voor dat je Adam bent. Wat zeg ik? Je bent Adam. De Heer komt op bezoek. Wat voor moois kan ik Hem vandaag laten zien? Hoe zorg ik dat Hij zich welkom voelt? Ik kleineer de zonde niet. Ik weet er alles van. Maar Gods liefde is sterker. Mag zijn liefde ook in jou aan het werk? Hij weet wel dat het zijn werk is deze wereld te vernieuwen. Maar de Heer is opgestaan en wil alvast met jou beginnen.

[18] Dat heeft trouwens nog een bijkomend effect. Moet je horen wat Petrus zegt: ‘Geliefde broeders en zusters, u bent als vreemdelingen die ver van huis zijn; ik vraag u dringend niet toe te geven aan zelfzuchtige verlangens, die uw ziel in gevaar brengen. Leid te midden van de ongelovigen een goed leven, opdat zij die u nu voor misdadigers uitmaken, door uw goede daden tot inzicht komen en God eer bewijzen op de dag waarop hij komt rechtspreken.’ Dus: we zijn nog niet thuis. Groningen is nog geen nieuw Jeruzalem. Volg niet je eigen kompas, dat is levensgevaarlijk. Leef gelovig, kies voor wat goed is. Dan staan er straks als de Heer komt nog meer te juichen – omdat ze inzien dat jouw leven een en al voorbereiding was voor de komst van deze koning. Dan wordt ook Groningen overkleed met het nieuwe Jeruzalem. ‘Loof de Heer, want Hij is goed, eeuwig duurt zijn trouw.’

Hier had ik ‘amen’ staan, omdat dit wel de boodschap is die ik je vanmorgen wil meegeven. Maar ik wil je toch concreet noemen wat dit kan betekenen. Komende week is stille week, op weg naar Goede Vrijdag en dan naar Pasen. Maar het gewone leven gaat wel door. Dus wat als je

morgenochtend weer druk bent met je kinderen en met school? Zorg dan dat je je op tijd herinnert, waar het echt om gaat: dat jij en de mensen die de Heer aan je geeft, de dag niet mogen beginnen zonder tegen elkaar en tegen de Heer te zeggen dat jouw vrede rust in Hem die stierf en leeft. En wat als er deze week nog deadlines zijn, die je baas heeft bedacht, of die je zelf hebt bedacht? Realiseer je dan dat de enige deadline die er toe doet in de wereld de deadline van Golgotha is geweest. En neem het dan op je om in jouw stukje van de schepping de boel klaar te maken voor de komst van de Heer. Dat kan soms hard werken betekenen, maar in elk geval altijd: goed werken. En wat als, want dat noemde ik ook in de inleiding, wat als je hart samenkrimpt om de pijn en het verdriet bij jezelf en om je heen? Herinner je dan in elk geval dat de Heer ook dat op zich genomen heeft op Golgotha. Zodat, als Hij komt, Hij alles recht kan zetten en jou en al zijn zonen en dochters heel maken.

Amen.